

אמנוגו לתאריך 25.11.25

211 מיליארד שקלים ירדו לטמיון: עשור של אובדן מזון בישראל - ולצידו הפתרון

על פי דוח העשור של לקט ישראל ו-BDO, בשיתוף המשרד להגנת הסביבה ומשרד הבריאות, בעשור האחרון איבד המשק הישראלי מזון בשווי מצטבר של 211 מיליארד שקלים.

הצרכן הישראלי אמנם מבזבז פחות מזון - ירידה של 13.3% באובדן לנפש, מ-300 ל-260 ק"ג לשנה - אך העלייה ביוקר המחיה והגידול באוכלוסייה משאירים את היקף האובדן הכולל גבוה במיוחד.

בשנת 2024 לבדה נזרקו בישראל 2.6 מיליון טונות מזון בשווי של 26.2 מיליארד ש"ח, המהווים 39% מהמזון המיוצר בישראל - שהם שווה ערך ל-1.3% מהתוצר הלאומי. במקטע הצריכה הביתית לבדו מדובר באובדן של 10 מיליארד ש"ח, עלות שנתית של 10,785 ש"ח למשק בית. כל זאת, בזמן שכ-1.5 מיליון תושבים בישראל, המהווים כ-485 אלף משקי בית, חיים בתנאי אי-ביטחון תזונתי ואינם יודעים אם יצליחו לממן מזון ראוי ובריא עד סוף החודש.

היקף אובדן המזון בישראל אינו רק כלכלי, הוא גובה מחיר סביבתי ובריאותי כבד. על פי הדוח, העלות הסביבתית של אובדן מזון נאמדת בכ-4.2 מיליארד ש"ח בשנה, הכוללת בזבוז משאבי מים וקרקע, פליטת מזהמים וטיפול בפסולת.

במקביל, העלות הבריאותית הנובעת מאי-ביטחון תזונתי עומדת על 5.8 מיליארד ש"ח בשנה, כ-4% מהוצאות הבריאות הלאומיות ומציבה אתגרים הולכים וגדלים בפני מערכת הבריאות.

מאז פרסום דוח מבקר המדינה בשנת 2015, שהצביע על היעדר מדיניות כוללת בנושא, ארגון לקט ישראל הוביל שינוי מהותי במדיניות ובתודעה הציבורית. בעשור האחרון תוקן החוק לעידוד והצלת מזון, שולבו נושאי הצלת מזון וביטחון תזונתי בתוכנית הלאומית לביטחון מזון, הצלת מזון נכללה במבחני התמיכה של משרד הרווחה ונקבעו עקרונות למדידה ולפעולה בין-משרדית. בשנת 2025 פורסמה לראשונה תוכנית ממשלתית לצמצום אובדן ובזבוז מזון בהובלת המשרד להגנת הסביבה ובשיתוף משרד החקלאות. התוכנית מציגה ערוצי פעולה ברורים להתמודדות עם האתגר, וכוללת לראשונה גם יעדים לאומיים לצמצום האובדן וההצלת מזון. סך פעולות אלו נועדו לעצור את הפסד מיליארדי ש"ח ולהיטיב עם הציבור במעמד סוציו-אקונומי בינוני ומטה הנושאים בנטל הכלכלי המשמעותי ביותר.

גידי כרוך, מנכ"ל לקט ישראל: "211 מיליארד שקלים של מזון נזרקו בעשור אחד. זהו מחדל לאומי שאין לו הצדקה מוסרית, סביבתית, חברתית או כלכלית. אחרי עשור של מודעות הגיע הזמן למעשים. חייבים להפסיק לזרוק אוכל ולהתחיל להציל אותו. לקט ישראל, ארגון הצלת המזון הלאומי, מוכיח כבר שנים שהפתרון קיים - אפשר להציל מזון ראוי, להפוך בזבוז למשאב, ולחבר בין שפע לחוסר. הארגון פועל זה 22 שנה בשיתוף אלפי חקלאים, יצרנים, רשתות קמעונאיות ומתנדבים להצלת מזון איכותי וראוי, המחולק למאות אלפי משפחות בישראל. לפי נתוני הדוח, כל שקל המושקע בהצלת מזון מניב ערך של 10.7 שקלים למשק הלאומי - פתרון משתלם, מיידי ובר קיימא. על המדינה לפעול לתקצוב מתאים על מנת להשיג את היעד הלאומי האחד והברור: ישראל בלי אובדן מזון".

עידית סילמן, השרה להגנת הסביבה: "דו"ח אובדן המזון מציג תמונה עגומה שהגיעה העת לשנותה. המשרד להגנת הסביבה בשיתוף משרד החקלאות, פרסם לאחרונה תוכנית לאומית לצמצום אובדן ובזבז מזון בישראל. התוכנית מתווה את הדרך להתמודדות עם אובדן המזון בישראל ומהווה מענה סביבתי, חברתי-כלכלי לאחד האתגרים הגדולים של מערכות המזון בישראל. הצלת מזון היא צעד יסודי בבניית משק מזון בר-קיימא, שיפחית עומסים על משקי הבית, יצמצם פערים חברתיים ויקטין את טביעת הרגל הסביבתית של ישראל. המשרד ימשיך לפעול ליישום התוכנית באמצעות עיגון תקציבי ושיתוף פעולה בין-משרדי ורב-מגזרי למען אזרחי ישראל."

ד"ר מורן בלייכפלד מגנאזי, מנהלת אגף התזונה במשרד הבריאות: "משרד הבריאות רואה חשיבות רבה בצמצום אובדן והצלת מזון כחלק מההתמודדות עם אי-ביטחון תזונתי ולקידום תזונה בריאה ובת קיימא. הגדלת צריכת פירות וירקות בקרב אוכלוסיות אלו, יכולה להביא לשיפור משמעותי בבריאותם, ובנוסף לשיפור באיכות החיים, גם לחסוך למשק עלויות רבות. המשרד שותף בגיבוש התוכנית הלאומית לביטחון מזון, ולכתיבת המתווה הלאומי לביטחון תזונתי, ופועל לצמצום בזבז מזון באמצעות שילוב הנושא ברכש הציבורי, ובתוכניות חינוך בשלטון המקומי ובמסגרות חינוכיות."

חן הרצוג, כלכלן ראשי BDO ועורך הדוח: "אובדן מזון בהיקף של 26 מיליארד שקל בשנה האחרונה מהווה פגיעה קשה בביטחון התזונתי, ביוקר המחיה ובאיכות הסביבה. בתקופת המלחמה הכלכלה הישראלית שילמה מחיר בשל הגידול בהיקף אובדן המזון, בעיקר במקטע החקלאי. עלות אובדן המזון מתגלגלת בסופו של דבר לכיסו של הצרכן, והיא אחד הגורמים לעליה של כ-15% במחירי הפירות והירקות מאז תחילת המלחמה. איזורי קו העימות בעוטף עזה ובאיזור הצפון אחראים לכ-30% מתפוקה החקלאית, והתוכניות הכלכליות לשיקום הצפון והדרום ולחזרת המשק לצמיחה בעקבות המלחמה חייבות לכלול מדיניות לאומית אופרטיבית להפחתת אובדן המזון והגדלת היקף ההצלה. מאז פרסום דו"ח אובדן המזון הראשון של לקט ישראל ו-BDO לפני 10 שנים, גדלה העלות השנתית של אובדן המזון למשק ב-45%, מ-18 מיליארד ש"ח בשנת 2015, ל-26 מיליארד ש"ח השנה. העדר מדיניות ותקציבים לאומיים להפחתת אובדן מזון הוא מחדל מתמשך. יש לעדכן את תקציב המדינה לשנת 2026 ולכלול בו תיקצוב למימוש תוכנית לאומית להצלת מזון כבר השנה"

